

Ձի մանգաղին կօրին ինք բախտը հունէր,
Որ այն ազուոր բայց բըշնամի ցորենից
Ինք ալ մահուանն ոխով ըլլար գործակից.

Հընձընեցան, ծեծուեցան ալ,
Հասկըն այն ասուր ոսկեփայլ,
Ճրգմընեցան ալիւր եղան
Ու ամբարները լեցուեցան : —

Ուրախութիւն կընձնիին շատ չըբըշեց.

Իր պատիժն ալ շատ չըսպասեց :
Տեսաւ դարձեալ եկեր մըշակն յանդաստան
Յորենին հունտ բերեր կընէր վարուցան :
Նորարողորոջ նորէն անոնք ծըլեցին .

Իսկ մեր կընձնին՝

Դարձեալ մընաց սեւերես .

Մինչեւ օր մ'ալ տապալին տակն ուժգնապէս

Ընկաւ գետին փրփուեցաւ,

Ու փրփան մէջ նետուեցաւ,

Որ ցորենէ

Պատրաստուած խմորն յագնիւ հաց եփէ.

Հացն իշխանաց սեղանն ելաւ.

Կընձնին մոխիր դարձաւ ու դուրս բափուեցաւ :

Նախանձէն վատ բան չըկայ.

Ով ընկերոջ ձախորդութեանը վըրայ

Կուրախանայ,

Թող կընձնիին օրինակէն ուսանի՝

Որ ինքն է չոր կամ անպիտան աւելի :

Թըշնամիդ այսօր կիյնայ

Բայց վաղն անով գուցէ եւ եւս բարձր ելլայ.

Իսկ դուռն արդեօք որ իյնա՞ւ՝

Դու մոխիրէն աւելի բան մը կըլլամ :

ԳԹԱԼՈՏ ՈՒ ՆԻԱԼՈՏ.

Բրախտ քաշողներուն ու ծուխ խմողներուն դէմ շատ բաներ գրուած են թէ քարոյախօսաց եւ թէ բժշկաց գրուածքներուն մէջ, ու շատ իսկ ապացուցած թէ ինչպէս առողջութեան ու մաքրութեան դէմ գէշ ու գրուելի սովորութիւններ են ասոնք : Ծուխին արդէն հոտը, ու քաշողին խօսակցութեան մէջ բերնէն հանած անտանելի շունչը՝ բաւական է անդրադարձունել ու եւ իցէ մաքրասէր մը թէ ինչ գգուշալի մանաւանդ թէ զգուշի սովորութիւն է ծխախոտ քաշելը. բողբոջ բերած ու պատճառած հիւանդութիւններն ու ծախքը : Իսկ քրքախոտը՝ որ ծխախոտին պէս բժշկական կարծեցեալ բերելու օգտի մը համեմատ ամենածանր անտեղութիւններ ալ ունի, բարեբաղդաբար նորելուկէն (mode) ինկեր, ու միայն ծերերուն եւ ուսումնականաց ոմանց քովն է մնացեր : Ծերերուն խօսք չկայ ըսելիք, իսկ ետքիններուն՝ աչիքն ուսումնականաց՝ որովհետեւ հարկաւ կենեաղդուի թէ որքա՞ն ազան պիտի բլլան իրենց ժամանակին, հետեւեալ հաշիւը դնենք, որ բաւական է կարծեմ զիրենք ետ կեցունելու. կամ գգուշացընելու քրախոտ քաշելու աղտոտ ու վնասակար սովորութիւնն :

Ամեն կատարեալ քրախոտ քաշող, կըսէ Էպիշրայն գերմանացին, միջին հաշուով՝ տասը վարկեանը մէյմը կըբաշէ : Ամեն մէկ լաւ քաշելը՝ քիւր սրբելու արարողութեանցն հետ մէկտեղ հարկաւ վայրկեանն ու կէս մը կաշահանջէ : Թէ որ կարգաւորեալ քաշողի մը 16 ժամ օր տանք՝ ամեն մէկ տասը վայրկեանի վրայ մէկ ու կէս վայրկեան դնելով՝ 16 ժամուան մէջ 2 ժամ ու 24 վայրկեան կըլլայ : Իսկ տասը օրը մէյմը՝ ամբողջ մէկ օր մը : Տասը օրը մէյմը օր մը դնենք՝ տարուան մէջ 56 օր ու կէս կունենանք քրախոտի համար : Այս հաշուովս՝ ենթադրելով հիմա որ մեր քրաքոյձը քառասուն տարի ամբողջ այս սովորութեանս գերի եղած ըլլայ, կենացը չորս տարին անցուցած կըլլայ միայն քիւր լեցընելով եւ պարպելով :

Հապա ինչ ըսենք քրախոտի, տուփի, քաշկինակի ու լուացքի համար ըրած քառասուն տարուան ընդունայն ծախքը : Ուրով յայտնի կտեսնուի՝ որ թէ ժամանակի եւ թէ քսակի կղպի քրախոտը, թէ որ քիւր չղպի ալ :

Ո՛՛Հ ՅԻՇԵՅԻՔ ԶՀԱՅԱՍՏԱՆ.

Յորժամ յագգային համախումբք ի տօն
Սիրտք առ սիրտ հըպեալ, յաղօրս, յիղձ եւ ձօն,
Ոգիքդ ի հըրճուանս եւ ի սէր եռան,
Ո՛հ, յիշեցէք ըզՀայաստան :

Յորժամ սըզաւոր կարկամին շըբբունք,
Կամ գետայորդոր պաղպաղելն աշկունք,
Յորժամ սիրտ լըքեալ հեծեծէ անձայն՝
Ո՛հ, յիշեցէք ըզՀայաստան :

Յորժամ ըզնորեկ ծիծուան լըսէք հիկ՝
Պանդըխտին անոյշ քան բնաւ դայլայիկ.
Եւ գարնան ի սփիւռ աւետիք զընան՝
Ո՛հ, յիշեցէք ըզՀայաստան :

Յորժամ ըմպէք ջուր՝ որ ոչ հայ յերկնից,
Եւ ոչ յերասխայ զըլեալ սառն յուղից,
Կամ ոչ բըլետայ սուրբ յաղբերց Իննակնեան,
Ո՛հ, յիշեցէք ըզՀայաստան :

OH RAPPELEZ-VOUS L'ARMÉNIE.

Quand rassemblés pour vos fêtes nationales [et des dons,
Les cœurs touchant les cœurs, au milieu des prières, des vœux]
Quand vos âmes bouillonnent dans l'ardeur de l'amour et de la
Oh ! rappelez-vous l'Arménie ! [joie.]

Quand les lèvres en deuil se serrent,
Et que les yeux resplendissent sous des torrents de pleurs,
Quand le cœur abattu soupire en silence,
Oh ! rappelez-vous l'Arménie !

Quand vous entendez la voix de l'hirondelle à son retour;
Cette voix plus douce à l'exilé que tout autre chant,
Et que partout se répand l'heureux présage du printemps,
Oh ! rappelez-vous l'Arménie !

Quand vous buvez une eau qui n'est pas tombée du ciel arménien
Ou que n'ont pas roulée les flots cristallins de l'Araxe,
Ou qui n'a pas jailli des saintes fontaines d'Innaghian.
Oh ! rappelez-vous l'Arménie !